

ВЈЕЖБА μα'. Анализирај и преведи: **α'** Ἐν τῇ μάχῃ τὸ τῶν Ἑλλήνων σύνθημα ἦν τόδε· Ζεὺς σωτὴρ καὶ Νίκη. **β'** Ταύτην τὴν γνώμην ἔχω ἔγωγε. **γ'** Τούτους μὲν τοὺς μαθητὰς διὰ τὴν σπουδὴν θαυμάζομεν, ἐκείνους δὲ διὰ τὴν ἀργίāν ψέγομεν. **δ'** Τοιούτον συνεργόν ώς σύ, ὡς φίλε, ἔχειν βούλομαι. **ε'** Ἐν ταῖς τῶν γεωργῶν οἰκίαις εἰσίν αἶγες, βόες, καὶ ἄλλα τοιαῦτα ζῷα.

Г р а д и в о : показне замјенице (GGJ, §213-214).

П о ј а в е : *рекција* грч. гл. θαυμάζω (+acc) и лат. гл. *miror* (+acc) која се разликује од рекције срп. гл. *дивити се* (+dat).

А на л и з а : Именице: **αἶγες** – nom fpl, αἴξ *capra*, коза; **ἀργιᾶν** – acc fsg, ἀργιᾶ *socordia*, лењост; **βόες** – nom fpl, βοῦς *bos*, говедо; **γεωργῶν** – gen fpl, γεωργός *rusticus*, земљорадник, *ramar*; **γνώμην** – acc fsg, γνώμη *sententia*, мисао; **Ἑλλήνων** – gen mpl, Ἑλλῆν *Graecus*, Грк; **Ζεύς** – nom msg, Ζεύς *Juppiter*, Зевс; **ζῷα** – nom npl, ζῷον *animal*, животиња; **οἰκίαις** – dat fpl, οἰκίᾳ *domus*, кућа; **μαθητᾶς** – acc fpl, μαθητής *discipulus*, ученик; **μάχῃ** – dat fsg, μάχῃ *pugna*, битка; **Νίκη** – nom fsg, Νίκη *Victoria*, Ника; **σπουδὴν** – acc fsg, σπουδὴ *sedulitas*, марљивост; **συνεργόν** – acc msg, συνεργός *socius*, помоћник; **σύνθημα** – nom nsg, σύνθημα *signum*, лозинка; **σωτῆρ** – nom msg, σωτῆρ *servator*, спасилац, спаситељ; **φίλε** – voc msg, φίλος *amicus*, пријатељ. Пријеви: **ἄλλα** – nom npl, ἄλλος *alias*, други. Замјенице: **ἔγωγε** – nom sg, ἔγωγε *egomet*, ja сам; **ἐκείνους** – acc msg, ἐκείνος *ille, onaj*; **σύ** – nom sg, σύ *tu, mi*; **ταύτην** – acc fsg, οὗτος *iste, maj*; **τόδε** – nom nsg, ὅδε *hic, obaj*; **τοιαῦτα** – nom npl, τοιούτος *talis, istiusmodi*, такав; **τοιούτον** – acc msg, τοιούτος *talis, istiusmodi*, такав; **τούτους** – acc mpl, οὗτος *iste, maj*. Члан: **ταῖς** – dat fpl, ἦ; **τῇ** – dat fsg, ἦ; **τίν** – acc fsg, ἦ; **τό** – nom nsg, τό; **τούς** – acc mpl, ό; **τῶν** – gen mpl, ό. Лаголи: **βούλομαι** – 1sg ind praes mp, βούλомај *volo, xmetu*, жељети; **εἰσι(v)** – 3sg ind praes act, εἰσὶ *sum*, бити; **ἔχειν** – inf praes act, ἔχω *habeo*, имати; **ἔχω** – 1sg ind praes act, ἔχω *habeo*, имати; **θαυμάζομεν** – 1pl ind praes act, θαυμάζω *miror*, дивимо се; **ἔν** – 3sg ind ipf act, εἰσὶ *sum*, бити; **ψέγομεν** – 1pl ind praes act, ψέγω *vituperero*, коримо. Припози: **ώς** – ut, као, попут. Предпози: **διά** – + acc, *gratia, causa, radii, zbori*; **ἐν** – + dat, *in, y*. Везници: **καὶ** – et, -que, и. Речије: **μὲν** ... **δέ** – ο ... autem, vero, ο ... а Узвиши: **ὁ** – o, o.

T r a n s l a t i o : **i.** In pugna hoc erat Graecorum signum: Juppiter servator & Victoria. **ii.** Istam sententiam egomet habeo. **iii.** Isto discipulos sedulitatis gratia miramus, illos vero concordiae causa vituperamus. **iv.** Talem socium ut tu, amice, (es) habere volo. **v.** In rusticorum domibus sunt caprae, boves & alia istiusmodi animalia.

П р е в о д : **1.** У бици ово је била лозинка Грка (грчка лозинка): Зевс спасилац и Ника. **2.** Ту мисао имам и ја сам. (Тако и ја мислим.) **3.** Тим ученицима дивимо се ради марљивости, а оне коримо због лењости. **4.** Желим имати помоћника попут тебе, (о) пријатељу. **5.** У кућама земљорадника (земљорадничким кућама) налазе се козе, говеда и друге такве животиње.

ВЈЕЖБА μβ'. Анализирај и преведи: **α'** Θαυμαστὸν ἐστὶ τὸ κράτος τοῦ ἥλιου, ὃς πάντα ταῖς ἀκτῖοιν αὐξάνει καὶ πάλιν μαραίνει. **β'** Τῆς Βαβυλῶνος τὸ μέσον ποταμὸς διείργει, ϕὸνομά ἐστιν Εὐφράτης. **γ'** Τοὺς Ἀθηναίους θαυμάζομεν, οἵ ἐν ταῖς ἐν Μαραθῶνι καὶ Σαλαμῖνι μάχαις τῆς Ἑλλάδος σωτῆρες ἥσαν. **δ'** Εὐδαίμονές εἰσὶν οἱ ἄνθρωποι, οἵ φίλοι πολλοὶ καὶ πιστοὶ εἰσὶν. **ε'** Δημοσθένης ὁ ὁρτωρ λέγει· ὃ βούλεται, τοῦτ' ἔκαστος καὶ οἴεται. **ζ'** Ἄ πράττειν οὐκ ἔξεστιν, ταῦτα οὐδὲ λέγειν ἔξεστιν. **η'** Οἶος ὁ τρόπος, τοιούτος καὶ ὁ λόγος, οἶος δ' ὁ λόγος, τοιαῦτα καὶ τὰ ἔργα. **η'** Ὅσοι ἄνθρωποι, τοσαῦται γνῶμαι.

Г р а д и в о : односна замјеница (GGJ, §215-216).

П о ј а в е : *енклиза*, у θαυμαστὸν ἐστὶν, ὃνομά ἐστιν, εὐδαίμονές εἰσὶν и πιστοὶ εἰσὶν; *рекција* грч. гл. θαυμάζω (+acc) и лат. гл. *miror* (+acc) која се разликује од рекције срп. гл. *дивити се* (+dat); *присвојни датив* (*dativus possessivus*), у οἵ φίλοι πολλοὶ καὶ πιστοὶ εἰσὶν, који се на латински такође преводи дативом присвојним (*quibus amici multi fidelesque sunt*) а на српски обично помоћу гл. *имати* (који имају многе вјерне пријатеље); *парафраза* грч. φίλοι πολλοὶ καὶ πιστοὶ и лат. *amici multi fidelesque*, тј. срп. многи вјерни пријатељи, гдје, уз грч. пријев пољ, одн. лат. *multus* није потребно преводити кај, одн. *et*; *конгруенција* nom npl са 3sg (тј. ζῷα τρέχει), у ταῦτα οὐδὲ ἔξεστιν; *негација* οὐκ, која овако гласи испред вокала, у οὐκ ἔξεστιν.

А на л и з а : Именице: **Άθηναῖος** – acc mpl, Άθηναῖος *Atheniensis*, Атињанин; **ἀκτίον** – dat fpl, ἀκτίς *radius*, зрак; **ἄνθρωποι** – nom mpl, ἄνθρωπος *homo*, *vir*, човјек, плјуди; **Βαβυλώνος** – gen fsg, Вавилон; **Βαβυλων**; **γνώμαι** – nom fpl, γνώμη *sententia*, мисао, ђуд; **Δημοσθένης** – nom msg, Δημοσθένης *Demosthēnes*, Демостен; **Ἐλλάδος** – gen fsg, Ἐλλάς *Graecia*, Грчка; **ἔργα** – nom npl, ἔργον *opus*, дјело; **Εὐφράτης** – nom msg, Еуфоратес *Euphrates*, Еуфрат; **ἱλίον** – gen msg, ἥλιος *sol*, сунце; **κράτος** – nom nsg, κράτος *potentia*, снага; **λόγος** – nom msg, λόγος *sermo*, *verbum*, говор; **Μαραθώνι** – dat msg, Маратон *Marathōn*, *Maratōn*; **μάχαις** – dat fpl, μάχη *proelium*, битка; **μέσον** – acc nsg, μέσον *medium*, средина; **ὄνομα** – nom nsg, ὄνομα *nomen*, име; **ποταμός** – nom msg, ποταμός *flumen*, ријека; **ὁγήτωρ** – nom msg, ὁγήτωρ *orātor*, бесједник; **Σαλαμίνι** – dat fsg, Σаламіс *Salamīna*, Саламина; **σωτήρες** – nom mpl, σωτήρ *servātor*, спасилац, спаситељ; **τρόπος** – nom msg, τρόπος *mos*, начин, обичај; **φίλοι** – nom mpl, φίλος *amīcus*, пријатељ. Пријеви: **εὐδαιμονες** – nom mpl, εὐδαιμών *beātus*, срећан; **θαυμαστόν** – nom nsg, θαυμαστός *mirabīlis*, чудесан, диван; **πάντα** – acc npl, πᾶς *omnis*, *cāb*; **πιστοί** – nom mpl, πιστός *fidelis*, вјеран, поуздан; **πολλοί** – nom mpl, πολὺς *multus*, мног. Замјенице: **ἄ** – nom npl, ὅς *qui*, *коју*; **ἔκαστος** – nom msg, ἔκαστος *uterque*, *utervis*, сваки; **ὅ** – acc nsg, ὅς *qui*, *коју*; **οἵ** – nom mpl, ὅς *qui*, *коју*; **οἶς** – nom msg, οἴος *qualis*, какав; **οῖς** – dat msg, ὅς *qui*, *коју*; **ὅς** – nom msg, ὅς *qui*, *коју*; **ὅσοι** – nom mpl, ὅσος *quot*, колик; **ταῦτα** – nom mpl, οὗτος *iste*, *maj*; **τοιαῦτα** – nom npl, τοιούτος *talis*, *makab*; **τοιοῦτος** – nom msg, τοιούτος *talis*, *makab*; **τοσαῦται** – nom fpl, τοσούτος *tot*, толик; **τούτο** – nom nsg, οὗτος *iste*, *maj*; **ϕ** – dat msg, ὅς *qui*, *коју*. Члан: **ό** – nom msg, ὁ; **οἱ** – nom mpl, ὁ; **τά** – nom npl, τό, τό; **ταῖς** – dat fpl, ἡ; **τῆς** – gen fsg, ἡ; **τό** – nom nsg, τό; **τό** – acc nsg, τό; **τοῦ** – gen msg, ὁ; **τούς** – acc mpl, ὁ. Глаголи: **αὐξάνει** – 3sg ind praes act, αὐξάνω *augeo*, повећавати; **βούλεται** – 1sg ind praes mp, βούλомај *volo*, хтјети, жељети; **διείργει** – 3sg ind praes act, διείργω *scindo*, дижелити; **εἰσιν(v)** – 3pl ind praes act, εἰμὶ *sum*, бити; **ἔξεστι(v)** – 3sg ind praes act, ἔξεστιν *licet*, слободно, дозвољено је; **ἐστιν(v)** – 3sg ind praes act, εἰμὶ *sum*, бити; **ἥσαν** – 3pl ind ipf act, εἰμὶ *sum*, бити; **θαυμάζομεν** – 1pl ind praes act, θαυμάζω *miror*, дивити се; **λέγει** – 3sg ind praes act, λέγω *dico*, говорити, казивати; **λέγειν** – inf praes act, λέγω *dico*, говорити, казивати; **μαραίνει** – 3sg ind praes act, μαραίνω *macero*, уништавати; **οἴεται** – 3sg ind praes mp, οἴομαј *credo*, мислити; **πράττειν** – inf praes act, пратити *facio*, радити, чинити. Припози: **πάλιν** – *rursum*, опет. Предпози: **ἐν** – + dat, *in*, *apud*, *y*, код. Везници: **καὶ** – *et*, *-que*, *u*; **οὐδὲ** – *neс*, *ни*, *нији*. Речице: **οὐ** – *non*, *не*.

T r a n s l a t i o : **i.** Mirabilis est potentia solis qui omnia radiis auget et tum macerat. **ii.** Medium Babylōnis (medium Babylōnem) scindit flumen cui nomen est Euphrātes. **iii.** Mirāmur Athenienses qui in proeliis apud Marathōna & Salamīna (Salamīnem, Salamīnam) Graeciae servatōres erant. **iv.** Beāti sunt homines quibus amīci multi fidelesque sunt. **v.** Demosthēnes ille orātor dicit: Quae quisque vult, ea et credit (= парапраза). **vi.** Quod facere non licet, dicere quoque non licet. **vii.** Qualis mos, talis sermo; qualis autem sermo, talia & opēra. **viii.** Quot homīnes (capīta), tot sententiae.

П р е в о д : **1.** Чудесна је снага сунца које зрацима све повећава и онда (sc. то) уништава. **2.** Средину Вавилиона дижели ријека (Вавилон надвоје дижели ријека) којој је име Еуфрат. **3.** Дивимо се Атињанима који су у биткама код Маратона и Саламине били спасиоци Грчке. **5.** Срећни су људи који имају многе вјерне пријатеље. **6.** Бесједник Демостен казује: ‘Оно што (sc. ко) жели, то свако и мисли (вјерује)’. **7.** Оно што није дозвољено радити, то није дозвољено ни говорити. **8.** Какав је начин, такав је и говор; какав је пак говор, таква су и дјела. **9.** Колико људи, толико мишљења (ћуди).

ВЈЕЖБА μγ'. Анализирај и преведи: **α'** Τίνος τὸ βιβλίον ἐστίν; **β'** Ζῷά τινὰ οἴκους ὑπὸ τῆς γῆς ἔχει. **γ'** Ἡ σωφροσύνη ἐστὶ ἡδονῶν τινῶν καὶ ἐπιθυμιῶν ἐγκράτειᾳ. **δ'** Μέρη ἄπτα (= τινὰ) τῆς γῆς γεωμετρικοῖς εἰκάζεται σχήμασιν. **ε'** Σπαρτιάτης τες ἔλεγεν· Ἡμεῖς οὐ πονθανόμεθα ὅποσοι, ἀλλὰ ὅπου εἰσὶν οἱ πολέμιοι; **ζ'** Πόθεν ἥκεις καὶ ποι βαδίζεις; Ποῦ οἱ φίλοι εἰσὶν; **η'** Τίσι τῶν πολιτῶν Ἀριστείδης οὐ φίλος ἦν; **η'** Βούλομαι σοι λέγειν, ἢ ὁ κοινὸς ἐκατέρου φίλος ἡμῶν περὶ σου ἔλεγεν. **θ'** Τίς οὕτω ὁρθομός ἐστιν, ὅτις οὐ μετέχει τούτου τοῦ ἀγώνος.

Г р а д и в о : упитна и неодређена замјеница (GGJ, §217–218); корелативне замјенице (GGJ, §219); корелативни припози (GGJ, §221–222).

П о ј а в е : *присвојни генитив* (*genitivus possessivus*) упитне замјенице, у τίνος ἐστίν; *енклиза*, у ζῷά τινά, ήδονῶν τινῶν, Σπαρτιάτης τες, βούλομαι σοι, περὶ σου и ὁρθομός ἐστιν; *конгруенција* nom npl ca 3sg (тј. ζῷα τρέχει), у ζῷά τινά ἔχει, μέρη ἄπτα (= τινὰ) εἰκάζεται; *ортотонација* *енклитике*, у σωφροσύνη ἐστίν и μέρη τινά; *неодређена релативна замјеница* у функцији индиректне упитне замјенице, у ὅποσοι; *неодређена*

релативни прилог у функцији индиректног упитног прилога, у њему; **партитивни генитив** (*genitivus partitivus*), је који се на латински преводи такође партитивним генитивом (*utriusque nostrum familiaris*); **неодређена релативна замјеница** у функцији генералног релатива, у једном од његових значења, у функцији генитива (*genitivus partitivus*).

А на л и з а : Именице: **ἀγάνων** – gen msg, један од *certamen*, такмичење; **Ἀριστείδης** – nom msg, Аристид; **βιβλίον** – nom nsg, βιβλίον *libellus*, књига, књижница; **ἐγκράτεια** – nom fsg, јакост, temperantia, суздржавање, суздржавање; **ἐπιθυμῶν** – gen fpl, ἐπιθυμιᾶ libido, појуда, жеља; **γῆς** – gen fsg, γῆ *terra*, земља; **ζῷα** – nom npl, ζῷον *animal*, животиња; **ἡδονῶν** – nom fpl, ηδονή *voluptas*, наслада, ужитак; **μέρη** – nom npl, μέρος *pars*, дио; **οἶκος** – acc msg, οἶκος *domicilium*, дом; **πολέμιοι** – nom mpl, πολέμιος *hostis*, непријатељ; **πολιτῶν** – gen mpl, πολίτης *civis*, грађанин; **Σπαρτιάτης** – nom msg, Spartianus, Спартанац; **οχήμασιν** – dat npl, οχήμα *figura*, лик; **σωφροσύνη** – nom fsg, σωφροσύνη *prudentia*, разборитост; **φίλοι** – nom mpl, φίλος *amicus*, familiaris; **φίλος** – nom msg, φίλος *amicus*, familiaris, пријатељ. Пријеви: γεометрикоји – dat npl, γεометријски *geometrīcus*, геометријски; **κοινός** – nom msg, κοινός *comūnis*, заједнички; **ὅθιμος** – nom msg, ὅθιμος *socors*, лакомислен; **φίλος** – nom msg, φίλος *carus*, мио, драг. Замјенице: **ὅ** – acc npl, ὅς *qui*, који; **ἄττα** – nom npl, τίς *aliqui*, quidam, неко, неки; **ἐκατέροι** – gen msg, ἐкактероји *uterque*, *utervis*, сваки (од двојицу); **ἱμεῖς** – nom pl, ήμεις *nos*, ми; **ἱμῶν** – gen pl, ήμεις *nos*, ми; **ὄποσοι** – nom mpl, όπосој *quantus*; **ὅστις** – nom msg, један од *quisquis*, *quicunque*; **σοι** – dat sg, σὸς *tu*; **σου** – gen sg, σὸς *tu*, *mi*; **τινά** – nom npl, τίς *quidam*, неко, неки; **τίνος** – gen csg, τίς *qui(s)*, *ko(ju)*; **τινών** – gen fpl, τίς *quidam*; **τίς** – nom csg, τίς *qui(s)*, *ko(ju)*; **τίς** – nom csg, τίς *aliquis*, *aliqui*, *quidam*; **τιοι** – dat cpl, τίς *qui(s)*, *ko(ju)*; **τούτοι** – gen msg, ојтој *iste*, *maj*. Члан: **ἡ** – nom fsg, ћи; **ὁ** – nom msg, ћи; **οἱ** – nom mpl, ћи; **τῆς** – gen fsg, ћи; **τὸ** – nom nsg, ти; **τοῦ** – gen msg, ћи; **τῶν** – gen mpl, ћи. Глаголи: βαδίζειс – 2sg ind praes act, βαδиžω *eo*, ићи; **βούλομαι** – 1sg ind praes mp, βојујам *volo*, жељети, хтјети; **εἰκάζεται** – 3sg ind praes act, εікáζомај *ad similitudinem fingor*, *nopehūbam* *ce*; **εἰσι(v)** – 3pl ind praes act, εімі *sum*, бити; **ἔλεγε(v)** – 3sg ind ipf act, λέгω *dico*, говорити; **ἔστι(v)** – 3sg ind praes act, εімі *sum*, бити; **ἔχει** – 3sg ind praes act, ᔢхω *habeo*, имати; **ἔκεις** – 2sg ind praes act, ћкво *veni*, долазити; **ἔν** – 3sg ind ipf act, εімі *sum*, бити; **λέγειν** – inf praes act, λέгω *dico*, рећи; **μετέχει** – 3sg ind praes act, **μετέχω** *particeps sum*, учествоваши; **πονθανόμεθα** – 1pl ind praes mp, πονθаномај *rōgo*, пунтати. Припози: **ὅποι** – *ubi*, где; **οὕτω** – *adeo*, *tam*, тако; **πόθεν** – *unde*, одакле; **ποι** – *quo*, камо, куда; **ποὺ** – *ubi*, где. Предпози: **περὶ** – + gen, *de*, *o*; **ὑπό** – + gen, *sub*, под, испод. Везници: **ἀλλά** – *sed*, него; **καὶ** – *et*, -que, и. Речи: **οὐ** – *non*, не.

T r a n s l a t i o : i. Cujus (sc. hic) libellus est? ii. Quaedam animalia domicilia sub terra habent (domicilia subterranea habent). (Quibusdam animalibus sunt domicilia subterranea.) iii. Prudentia quarundam voluptatum libidinumque temperantia est. iv. Quaedam terrae partes ad figurārum geometrīcarum similitudinem finguntur. v. Quidam Spartanus dicebat: Nos non rogāmus quanti sed ubi sint hostes? vi. Unde venisti & quo is? Ubi sunt amici? vii. Quibus (quis) civibus Aristides carus non erat? viii. volo tibi dicere quae utriusque nostrum familiaris de te dicebat. ix. Quis adeo socors est quin istius certamīnis particeps sit?

П р е в о д : 1. Од кога је (sc. ово) књига? (Чија је ово књига?) 2. Неке животиње имају дом (станују) испод земље. 3. Разборитост је суздржавање од неких ужитака и појуда. 4. Неки дујелови земље поређују се са геометријским ликовима. 5. Неки Спартанац говорише: 'Ми не питајмо колики (sc. су непријатељи) (колико има непријатеља) него где су'. 6. Одакле долазиш и камо (куда) идеши? Где су пријатељи? 7. Којим грађанима Аристид није био мио? 8. Желим ти рећи шта је заједнички пријатељ нас обајије (заједнички наш пријатељ) причао о теби. 9. Ко је тако лакомислен да не би учествовао у том такмичењу?

ВЈЕЖБА XI. Метафораζε: **i. Fructus eorundem agrorum non semper itdem sunt. ii. Cives eiusdem rei publicae eisdem legibus parent. iii. Homines sibi libenter ignoscunt. iv. Bonis nocet, qui mali parcit. v. Cuius uxor Helena erat? Menelai, Sparta regis.**

А на л и з а : Именице: **ager** – агрор; **civis** – политељ; **fructus** – карпос; **Helēna** – Ἡλένη; **homo** – људској; **lex** – људски; **Menelāus** – Менелеос; **res publica** – којин; **rex** – βασилеус; **Sparta** – Спартан; **uxor** – људија. Пријеви: **bonus** – људски; **mali** – каскод. Замјенице: **idem** – ајтот; **qui** – њи; **quis** – ти; **sui** – људија. Глаголи: **ignosco** – сунђеривати; **noceo** – βλάπτω; **parceo** – φειδомај; **pareo** – πειθомај; **sum** – εімі. Припози: **semper** – аје; **libenter** – људија. Речи: **non** – ој.

Μ ε τ ἀ φ ρ α σ ἵ σ : α' Οι τῶν αὐτῶν ἀγρῶν καρποί οὐκ ἀεὶ ταῦτοι εἰσὶν. β' Οἱ πολῖται τοῦ αὐτοῦ κοινοῦ τοῖς αὐτοῖς νόμοις πείθονται. γ' Οἱ ἄνθρωποι ἐκόντες συγγιγνώσκουσιν ἔαυτοῖς. δ' Τοῖς ἀγαθοῖς βλάπτει, ὃς τῶν κακῶν φείδεται. (Π ο j a v e : *реквија* грч. гл. φείδομαι (+gen) која се разликује од реквије лат. гл. *parceo* (+dat).) ε' Τίνος γυνή ἡ Ἐλένη ἦν; Μενέλεω, τοῦ τῆς Σπάρτης βασιλέως.

ВЈЕЖБА 11. Метафораζ: 1. Ови дјечаци су синови мог пријатеља. 2. Они људи су разборити (разборити су људи) који увијек храбро подносе несрећу. 3. Ко(ju) се у рату буни против заповједника, тај се буни против свог (сопственог) спаса. 4. Зар немаш све што ти је потребно? 5. Какво мишљење имаш, учениче, о Спартаку? 6. Кому се више дивите, Спартаку или Леониду? 7. Како се зовеш? (Шта ти је име?) 8. Неки од грчких мудраца смрт држе највећим злом. 9. Ко је тако луд да (који год) не жели теби бити пријатељ?

А нали за : Именице: Грк – "Еллени; дјечак – пак; заповједник – стратигός; зло – какόν; име – ћенојда; Леонида – Лесовнідак; људи – ћантерапој; мишљење – ћнвмп; мудрац – софјос; несрећа – сунфора; пријатељ – філо; рат – пôлемос; разборит – сôфорав; син – ћиос; смрт – ћанатос; Спартак – Спартакос; спас – сωтгріа; ученик – μαθητής. Пријеви: луд – μάρος; највећи – μέγιστος; потребан – ћанагканос; саб – πάς. Замјенице: какав – ποίος; ко – τίς; који – ὃς; који год – ὅστις; мој – ἐμός, μου; неки – τίς; објав – ὅδε; сбој – ћавто; тај – ούτος; ту – σύ; шта – τί. Глаголи: бити – είμι; бунити се – στασιάζω; држати – νομίζω; жељети – βουλοματ; имати – ἔχω; подносити – φέρω. Припози: више – μᾶλλον; тако – οὕτω; увијек – ἀεί; храбро – ἀνδρείως. Предпози: против – πρός. Везници: или – ἢ. Речије: зар – ἀρ' οὐ; не – οὐ.

М е τ ἀ φ ρ α σ ἵ σ : α' Οἶδε οἱ παῖδες νιοὶ εἰσὶ τοῦ φίλου μου (τοῦ ἐμοῦ φίλου). (Π ο j a v e : *енклиза*, у νιοὶ εἰσὶ; *именички предикат*, у νιοὶ εἰσὶ τοῦ φίλου μου, у којем у грчком обично не стоји члан; *присвојни генитив* (*genitivus possessivus*) личне замјенице у предикатном положају, у тоῦ φίλου μου.) β' Σώφρονές εἰσὶν ἄνθρωποι οἵ ἀεὶ ἀνδρείως φέρουσι τὴν συμφοράν. (Π ο j a v e : *енклиза*, у σôφρονές εἰσὶν.) γ' Ὅς ἐν τῷ πολέμῳ στασιάζει πρὸς τὸν στρατηγόν, οὗτος στασιάζει καὶ πρὸς τὴν ἑαυτοῦ σωτηρίāν. (Π ο j a v e *присвојни генитив* (*genitivus possessivus*) повратне замјенице у атрибутивном положају, у τὴν ἑαυτοῦ σωτηρίāν.) δ' Ἀρ' οὐκ ἔχεις πάντα ἂ σοι ἀναγκαῖά ἔστιν; (Π ο j a v e : *елизија*, у Ἀρ' οὐ, οδ ἀρά οὐ; *негација оук*, која овако гласи испред вокала, у оук ἔχεις; *енклиза*, у ἂ σοι и ἀναγκαῖά ἔστιν; *конгруенција* пом npl ca 3sg, у ἂ ἔστιν.) ε' Ὡ μαθητά, ποιῶν γνώμην περὶ Σαρτάκου ἔχεις; (Ω μαθητά, ποιᾶ γνώμη σοι περὶ Σпартάкоу ἔστιν;) ζ' Τίνα μᾶλλον θαумάζετε τὸν Σπάρτκον ἡ τὸν Λεωνίδαν; (Π ο j a v e : *реквија* грч. гл. θαυμάζω (+acc) која се разликује од реквије срп. гл. *дивити се* (+dat).) η' Ὄνομά σοι τί ἔστιν; (Појаве: *енклиза*, у ὄνομά σοι и τί ἔστιν.) ι' Ἐλληνικῶν σοφῶν τινες τὸν θάνατον μέγιστον κακὸν νομίζουσιν. (Π ο j a v e : *енклиза*, у σοφῶν τινες; *два акузатива*, тј. акузатив објекта са акузативом предиката, у θάνατον μέγιστον κακὸν νομίζουσιν.) θ' Τίς οὕτω μώρος ἔστιν, ὅστις οὐ βούλεται σοὶ φίλος εἶναι; (Π ο j a v e : *енклиза*, у μώρός ἔστιν; *неодређена релативна замјеница* у функцији генералног релатива, у ὅστις οὐ βούλεται σοὶ φίλος εἶναι, тј. срп. да не жели теби бити пријатељ.)